

ด่วนที่สุด

ที่ พณ 0402/ 3918

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

8637

11 ต.ค. 2550 เวลา 10.35

กระทรวงพาณิชย์

44/100 ถนนนนทบุรี1

อ.เมือง นนทบุรี 11000

10 ตุลาคม 2550

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0503/6990 ลงวันที่ 9 พฤษภาคม 2550

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุดที่ นร.0901/1515 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2550

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งว่าคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2550 อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง พ.ศ. ตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอและได้ส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยรับข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรีไปพิจารณาแล้ว นั้น

บัดนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีหนังสือลงวันที่ 4 ตุลาคม 2550 แจ้งว่าได้ดำเนินการปรับแก้หลักการของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวใหม่ พร้อมทั้งขอให้กระทรวงพาณิชย์พิจารณาแจ้งยืนยันความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินี้ที่ผ่านการพิจารณาแล้วไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีโดยตรงต่อไป ดังปรากฏรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กระทรวงพาณิชย์ ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง พ.ศ. ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาปรับแก้ไขและยกร่างขึ้นใหม่ทั้งฉบับแล้ว มีความเห็นในหลักการยืนยันให้ดำเนินการต่อไปได้ โดยมีข้อสังเกต ดังนี้

(1) ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง พ.ศ. ที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ และคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติรับหลักการที่ได้ส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา นั้น ก็มีหลักการและเจตนารมณ์ตรงตามบันทึกวิเคราะห์ สรุปของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ 681/2550 หากได้มีเจตนารมณ์ที่จะจัดระเบียบธุรกิจค้าปลีกค้าส่งทุกประเภทดังความเห็นของเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาแต่ประการใดไม่ กล่าวคือ จะจัดระเบียบธุรกิจค้าปลีกค้าส่งเฉพาะธุรกิจประเภทที่มีการประกาศกำหนดเท่านั้น

(2) ส่วนประเด็นที่อ้างว่ามีการกำหนดมาตรการบางอย่างเป็นการเข้าซ้อนกับกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันนั้น ก็ไม่มีจุดประสงค์ให้เกิดความซ้ำซ้อนกับกฎหมายปัจจุบันแต่อย่างใดเพียงแต่ต้องการอุดช่องโหว่ของกฎหมายให้มีผลใช้บังคับให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น หากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่าบทบัญญัติส่วนใดซ้ำซ้อนกับกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันก็ชอบที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งเป็นที่ปรึกษากฎหมายของรัฐบาลจะให้ความเห็น และปรับปรุงแก้ไขได้ตามอำนาจหน้าที่อยู่แล้ว

(3) ประเด็นอำนาจคณะกรรมการที่อ้างว่า ร่างพระราชบัญญัติกำหนดให้อำนาจแก่กรรมการเกินความจำเป็นนั้น การกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตามร่างเดิม ก็มีเพียงให้อำนาจกำหนดประเภทธุรกิจค้าปลีกค้าส่งที่จะควบคุมและกำหนดมาตรการในการจัดระเบียบการประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่งดังกล่าว มิได้กำหนดให้มีอำนาจเกินเลยไปกว่านี้แต่อย่างใด แม้ตามร่างของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาก็ยังคงหลักการเช่นนี้ เพียงแต่เปลี่ยนจากการออกประกาศของคณะกรรมการ เป็นการออกกฎกระทรวงแทนเท่านั้น

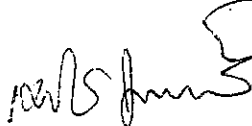
(4) ประเด็นการจัดตั้งคณะกรรมการ นั้น เดิมคณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการให้มีการกระจายอำนาจให้แก่คณะกรรมการระดับจังหวัด แต่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แก้ไขให้มีคณะกรรมการชุดเดียว โดยได้ให้เหตุผลว่า เพื่อไม่ให้เกิดการดำเนินการที่มีมาตรฐานแตกต่างกันระหว่างจังหวัด กระทรวงพาณิชย์ขอเรียนว่ากระทรวงพาณิชย์พึงประสงค์ตั้งแต่แรกแล้ว แต่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้กระจายอำนาจออกไป

(5) สำหรับประเด็นการพัฒนาธุรกิจค้าปลีกค้าส่งนั้น กระทรวงพาณิชย์ได้ดำเนินการอยู่แล้ว ตามกลไกของการบริหารราชการตามที่กำหนดอยู่แล้วในกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม ซึ่งไม่จำเป็นต้องระบุไว้ในกฎหมายเฉพาะอีก แต่ก็ไม่มีข้อขัดข้องประการใดหากจะมีการระบุไว้อีกให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

อนึ่ง เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง พ.ศ. เป็นกฎหมายที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดระเบียบธุรกิจค้าปลีกค้าส่งให้ผู้ประกอบการระดับต่างๆ ตลอดจนผู้บริโภคได้รับประโยชน์โดยทั่วหน้า ซึ่งหากคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบร่างพระราชบัญญัตินี้แล้ว ใครขอให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้โปรดเร่งเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาต่อไปโดยด่วนด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายเกริกไกร จีระแพทย์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมการค้าภายใน

กองนิติการ

โทร. 0 2547 5411-2

โทรสาร 0 2547 5405

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๐๔๐๑/ ๑๕๑๖

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๕ ตุลาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง พ.ศ. และมาตรการเร่งด่วนในการ
แก้ไขปัญหาธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง

เรียน ปลัดกระทรวงพาณิชย์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปผลการพิจารณาตามความเห็น
และข้อสังเกตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (๒) บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจ
ค้าปลีกหรือค้าส่ง พ.ศ.
- (๓) ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง พ.ศ. ที่ตรวจ
พิจารณาแล้ว

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจ
ค้าปลีกค้าส่ง พ.ศ. และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาโดยได้รับ
ข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรีไปพิจารณาด้วย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้
หน่วยงานดังต่อไปนี้แต่งตั้งผู้แทนมาชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

๑. กระทรวงพาณิชย์ (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด
ที่ นร ๐๔๐๑.๗/ป ๑๖๔๖ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๐)

๒. กรมการค้าภายใน (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด
ที่ นร ๐๔๐๑.๗/ป ๑๖๔๗ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๐)

๓. กรมโยธาธิการและผังเมือง (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๑.๗/ป ๑๖๔๘ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๐)

๔. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๑.๗/ป ๑๖๔๙ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๐)

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ดังกล่าวแล้ว เห็นว่า หลักการอันเป็นสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้ สมควรได้รับการ
พิจารณาโดยรอบคอบ กล่าวคือ หลักการตามร่างของกระทรวงพาณิชย์เป็นการจัดระบบธุรกิจ

คำปลีกคำส่งทุกประเภท ทั้งที่เจตนารมณ์ในการให้มีร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ก็เพื่อแก้ไขปัญหาการขยายตัวของธุรกิจคำปลีกหรือคำส่งสมัยใหม่ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อธุรกิจคำปลีกหรือคำส่งแบบดั้งเดิม ทั้งยังกำหนดมาตรการบางอย่างเข้าซ้อนกับกฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบัน และได้กำหนดให้อำนาจหน้าที่แก่คณะกรรมการตามร่างพระราชบัญญัติเกินขอบเขตความจำเป็น ซึ่งเป็น การที่ฝ่ายนิติบัญญัติได้มอบอำนาจให้ฝ่ายบริหารมาดำเนินการเองโดยไม่มีขอบเขตอันผิดหลักการมอบอำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติให้แก่ฝ่ายบริหาร รวมทั้งไม่ได้กำหนดกลไกที่จะสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาธุรกิจคำปลีกและคำส่งแบบดั้งเดิมอย่างเป็นรูปธรรมและเหมาะสม ดังนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) จึงได้ดำเนินการปรับแก้หลักการของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวใหม่ โดยกำหนดมาตรการเพื่อจัดระบบการประกอบธุรกิจคำปลีกหรือคำส่งสมัยใหม่ ตัดมาตรการบางอย่างที่เข้าซ้อนกับกฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบัน และได้กำหนดกรอบอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการให้สามารถปฏิบัติการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ได้ รวมทั้งได้กำหนดกลไกที่จะสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาธุรกิจคำปลีกหรือคำส่งแบบดั้งเดิมให้เป็นรูปธรรมและเหมาะสม โดยในการแก้ไขได้ยึดแนวทางที่ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ได้ชี้แจงรายละเอียดเป็นหลักในการตรวจพิจารณา รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) (๒) และ (๓) สำหรับหนังสือยืนยันให้ความเห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัตินั้น สำนักงานฯ ได้มีหนังสือแจ้งขอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ในฐานะรัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณาแจ้งยืนยันความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวที่ผ่านการพิจารณาแล้วไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีโดยตรงด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักอำนวยการ

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๘

ฝ่ายกฎหมายการค้าระหว่างประเทศและทรัพย์สินทางปัญญา

โทร. ๐ ๒๒๒๖ ๕๑๖๘

โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๕๑๖๘

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

**บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สรุปผลการพิจารณาตามความเห็นและข้อสังเกตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง**

๑. ข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๖๙๙๓ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง พ.ศ. ตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยให้รับข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรีดังต่อไปนี้ ไปพิจารณาด้วย ดังนี้

๑) การกำหนดบทเฉพาะกาลตามร่างมาตรา ๖๖ ให้ภายในระยะเวลา สองปีนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการกลางกำกับดูแลธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง (กคค.) ทำหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการระดับจังหวัดกำกับดูแลธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง (กจค.) มีความจำเป็นหรือไม่

๒) การกำหนดให้มีคณะกรรมการระดับจังหวัดฯ (กจค.) ตามร่าง มาตรา ๒๓ และให้มีอำนาจในเขตจังหวัดตามร่างมาตรา ๒๔ มีความเหมาะสมหรือไม่ เพียงใด

๒. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา(คณะพิเศษ) เห็นว่า ร่างพระราชบัญญัตินี้มีประเด็น พิจารณาเกี่ยวกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

๑) หลักการของร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง พ.ศ.

คณะกรรมการฯ เห็นว่าหลักการและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ที่กระทรวงพาณิชย์เสนอนั้นมีขึ้นเพื่อเป็นการจัดระบบธุรกิจค้าปลีกค้าส่งทุกประเภททุกขนาดเพื่อให้ สามารถอยู่ร่วมกันได้ภายใต้การแข่งขันที่เป็นธรรม และได้กำหนดให้ธุรกิจค้าปลีกค้าส่งสินค้าอุปโภค บริโภคที่ใช้ส่วนบุคคล หรือใช้ในครัวเรือนเป็นทางการค้าปกติ และการบริการไม่ว่าจะเป็น การรับฝากขาย การให้เช่าพื้นที่ในการวางขายหรือการให้บริการอื่นใดที่เกี่ยวข้อง และกิจการค้าปลีก กิจการค้าส่ง ที่ยังมีได้มีกฎหมายกำกับดูแลจัดระบบการค้า ที่คณะกรรมการกลางกำกับดูแลธุรกิจ ค้าปลีกค้าส่ง (กคค.) จะประกาศกำหนด เป็นธุรกิจที่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายฉบับนี้ จะมีผลเป็น การควบคุมธุรกิจค้าปลีกค้าส่งทุกขนาดและทุกประเภทซึ่งรวมถึงธุรกิจค้าปลีกค้าส่งขนาดเล็ก แบบดั้งเดิมด้วย นอกจากนี้ ยังมีบางมาตรการในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ที่ใช้บังคับกับธุรกิจ ค้าปลีกค้าส่งทุกประเภทโดยไม่จำกัดว่าต้องเป็นธุรกิจควบคุมหรือไม่ การกำหนดหลักการ ของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จึงไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่มุ่งแก้ไขปัญหาการขยายตัวของธุรกิจ ค้าปลีกค้าส่งสมัยใหม่เท่านั้น การที่หลักการของร่างกฎหมายมีวัตถุประสงค์ควบคุมธุรกิจค้าปลีก

คำสั่งทุกประเภทไม่ว่าจะมีขนาดใดก็ตามเพื่อจัดระเบียบธุรกิจทั้งระบบเช่นนี้ มีลักษณะเป็นการควบคุมการประกอบกิจการหรืออาชีพโดยเกินความจำเป็นแก่การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น อันเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพที่เกินความจำเป็นและมีผลกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือการประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม ทั้งยังเป็นการขัดต่อแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ที่รัฐจะต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจอย่างเสรีโดยอาศัยกลไกตลาดและสนับสนุนให้มีการพัฒนาระบบเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยต้องยกเลิกและละเว้นการตรากฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ควบคุมธุรกิจที่ไม่สอดคล้องกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นสิทธิเสรีภาพและแนวนโยบายแห่งรัฐที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดรับรองไว้

๒) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกลางกำกับดูแลธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง (กกค.) และคณะกรรมการระดับจังหวัดกำกับดูแลธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง (กจค.) ในการควบคุมการประกอบธุรกิจกว้างเกินความจำเป็น กล่าวคือ กกค. มีอำนาจประกาศกำหนดธุรกิจควบคุม ซึ่งมีผลทำให้ผู้ใดจะประกอบธุรกิจควบคุมดังกล่าวต้องได้รับอนุญาตจาก กกค. และการเปลี่ยนแปลง การขยายหรือลดสาขาของธุรกิจค้าปลีกค้าส่งภายหลังที่ได้รับอนุญาตจะกระทำได้อีกต่อเมื่ออยู่ภายใต้แผนการขยายสาขาที่แจ้งไว้ และได้รับอนุญาตจาก กกค. เท่านั้น ซึ่งในการประกาศกำหนดธุรกิจควบคุมดังกล่าว กกค. มีอำนาจกำหนดนโยบายในการกำกับดูแลเกี่ยวกับที่ตั้ง บริเวณหรือขนาดของพื้นที่ที่ใช้ประกอบธุรกิจ จำนวนธุรกิจต่อประชากร ระยะห่างระหว่างร้านค้าหรือพื้นที่ที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมของธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง และการห้ามขายในบริเวณที่กำหนด และมีอำนาจกำหนดแยกประเภทลักษณะหรือขนาดของธุรกิจค้าปลีกและค้าส่งที่เป็นธุรกิจควบคุม และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่เป็นธุรกิจควบคุม รวมทั้งกำหนดให้การประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่งที่เป็นธุรกิจควบคุมมากกว่าหนึ่งประเภทต้องได้รับอนุญาต ส่วน กจค. ก็มีอำนาจกำหนดมาตรการกำกับดูแลธุรกิจค้าปลีกค้าส่งที่เป็นธุรกิจควบคุม โดยมาตรการกำกับดูแลต้องอยู่ภายใต้กรอบนโยบายที่ กกค. กำหนด เช่น หลักเกณฑ์เกี่ยวกับที่ตั้ง บริเวณหรือขนาดของพื้นที่ที่ใช้ประกอบธุรกิจ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินธุรกิจเพื่อมิให้เอาเปรียบผู้บริโภค กำหนดวัน เวลา และชั่วโมง ในการเปิดปิดร้านค้า การออกคำสั่งเก็บสินค้าหรือห้ามขายในกรณีเชื่อได้ว่าสินค้านั้นอาจเกิดอันตรายต่อสุขภาพหรือไม่ปลอดภัยในการอุปโภคบริโภค หรือหลอกลวงประชาชน ซึ่งการกำหนดมาตรการควบคุมการประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่งข้างต้นเช่นนี้ มีลักษณะเป็นการให้อำนาจแก่ กกค. และ กจค. อย่างกว้างขวาง โดยไม่มีการกำหนดขอบเขตหรือกรอบอำนาจของการใช้อำนาจของ กกค. และ กจค.

๓) ปัญหาความซ้ำซ้อนกับกฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบัน

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่นหลายฉบับ เช่น

๓.๑) หลักเกณฑ์ในการกำหนดที่ตั้ง บริเวณ ในการประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง ซึ่งจะมีความซ้ำซ้อนกันพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ที่กำหนดให้การจัดทำผังเมืองรวมต้องมีการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินและมีแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภท และในการจัดทำผังเมืองเฉพาะต้องมีแผนผังแสดงการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินซึ่งจำแนกเป็นประเภทกิจการ พร้อมทั้งแนวเขตการแบ่งที่ดินออกเป็นประเภทและย่าน และ

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่กำหนดให้ออกกฎกระทรวงหรือออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคาร ชนิดใดหรือประเภทใด และกำหนดพื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นท้องที่จอดรถ ที่กลับรถ และทางเข้าออกของรถสำหรับอาคารบางชนิดหรือบางประเภท ตลอดจนลักษณะและขนาดของพื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นดังกล่าวได้ด้วย ดังนั้น การกำหนดหลักเกณฑ์ในการกำหนดที่ตั้ง บริเวณในการประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่งดังกล่าวไม่ควรเข้าซ้อนกับกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองและกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

๓.๒) การออกคำสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจควบคุม เก็บหรือห้ามขายสินค้าที่เชื่อว่าอาจเกิดอันตรายต่อสุขภาพหรือไม่ปลอดภัยในการอุปโภคบริโภค หรือการห้ามผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่งแสดงข้อความบิดเบือนข้อเท็จจริงที่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดเกี่ยวกับราคาค่าบริการ ปริมาณ คุณภาพ มาตรฐาน หรือสาระสำคัญอื่นของสินค้าหรือบริการ นั้น เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์เช่นเดียวกับที่พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดไว้ในเรื่องการคุ้มครองผู้บริโภคด้านการโฆษณาและการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับสินค้าที่เป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค ทั้งยังมีกฎหมายอื่น เช่น พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ พระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐ หรือพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดไว้แล้ว จึงไม่ควรกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้

๓.๓) การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข ในการดำเนินธุรกิจไม่ให้เอารัดเอาเปรียบผู้บริโภค ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่งรายอื่น ผู้ผลิต การสร้างอำนาจต่อรองอย่างไม่เป็นธรรม การขายสินค้าในราคาต่ำกว่าปกติอย่างต่อเนื่องโดยไม่มีเหตุผล จะเข้าซ้อนกับพระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินการใด ๆ โดยจงใจที่จะทำให้ราคาต่ำเกินสมควร หรือสูงเกินสมควร หรือทำให้เกิดความปั่นป่วนซึ่งราคาของสินค้าหรือบริการใด และพระราชบัญญัติแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ ห้ามผู้ประกอบธุรกิจที่มีอำนาจเหนือตลาดกำหนดหรือรักษาราคาซื้อขายสินค้าหรือบริการอย่างไม่เป็นธรรมหรือห้ามผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นลูกค้านของตนจำกัดการบริการ การผลิต การซื้อ การจำหน่ายสินค้า ห้ามผู้ประกอบธุรกิจรวมธุรกิจอื่นทำให้เกิดการผูกขาด ห้ามผู้ประกอบธุรกิจร่วมกับผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นกระทำการผูกขาด ลดการแข่งขัน จำกัดการแข่งขัน

๔) การไม่มีมาตรการสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาธุรกิจค้าปลีกและค้าส่งแบบดั้งเดิมให้สามารถอยู่ร่วมกันกับธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งสมัยใหม่ได้อย่างเป็นธรรมและเหมาะสม ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาธุรกิจค้าปลีกค้าส่งขนาดเล็กให้อยู่รอดได้ ตามวัตถุประสงค์ในการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในปัจจุบันอย่างเป็นรูปธรรม

๕) โทษปรับทางปกครอง

การกำหนดให้มีโทษปรับทางปกครองกรณีผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่งฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามที่ กกค. หรือ กจค. ประกาศ มีลักษณะเป็นการกำหนดโทษของการฝ่าฝืนประกาศของ กกค. หรือ กจค. ซึ่งเป็นการกำหนดโทษไว้ล่วงหน้าโดยไม่รู้ว่าเป็นอนาคต กกค. หรือ กจค. จะประกาศกำหนดห้ามผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่งกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดหรือ

กำหนดให้ต้องกระทำการอย่างใดบ้าง ทั้งการกำหนดตัวบุคคลผู้มีอำนาจลงโทษทางปกครองก็ยังไม่ชัดเจนขึ้นอยู่กับ กกค. จะประกาศ และในกรณีที่ไม่มี การชำระค่าปรับทางปกครองจะต้องนำมาตรการบังคับทางปกครอง นั้น ซึ่งการบังคับทางปกครองสำหรับกิจการค้าปลีกหรือค้าส่งเช่นนี้ ก็เป็นไปได้ยาก

๖) บทเฉพาะกาล

การกำหนดบทเฉพาะกาลให้ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งอยู่ก่อนวันที่ กกค. ประกาศกำหนดธุรกิจควบคุม เมื่อได้ยื่นขออนุญาตประกอบธุรกิจตามร่างพระราชบัญญัตินี้แล้ว จึงประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งต่อไปได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ประกาศกำหนด และให้ กกค. ออกใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งนั้น มีผลเป็นการปฏิเสธสิทธิต่าง ๆ ที่ผู้ประกอบธุรกิจมีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ (acquired right)

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) จึงเห็นสมควรที่จะเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาทบทวนหลักการของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ดังต่อไปนี้

๑. หลักการของการให้มีร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง พ.ศ. ควรมุ่งที่จะแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อ การประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่งขนาดเล็กแบบดั้งเดิมเท่านั้น มิใช่การจัดระเบียบการประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่งทั้งระบบ

๒. กำหนดกรอบการใช้อำนาจของคณะกรรมการไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้ให้ชัดเจน

๓. ตัดหลักการของกฎหมายที่ซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น เช่น กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ กฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า กฎหมายว่าด้วยการผังเมือง และกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร เป็นต้น

๔. กำหนดกลไกที่เป็นรูปธรรมที่สนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาให้ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกและค้าส่งแบบดั้งเดิม สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นธรรมและเหมาะสม โดยไม่ขัดต่ออำนาจหน้าที่ของส่วนราชการอื่น

๕. ตัดบทกำหนดโทษทางปกครองออก โดยกำหนดให้เป็นโทษปรับทางอาญาที่มีอัตราโทษพอสมควรและอาจเปรียบเทียบปรับได้

๖. กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรับรองสิทธิของผู้ประกอบธุรกิจที่ประกอบกิจการโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนหรือในวันที่ กกค. ประกาศกำหนดธุรกิจควบคุม และต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์รองรับให้ผู้ประกอบธุรกิจนั้นเข้าสู่ระบบการควบคุมโดยไม่ได้รับความเสียหายที่เกิดจากการต้องเข้ามายุ่งในระบบการควบคุม

อย่างไรก็ดี ในการดำเนินการจัดทำเรื่องเสนอทบทวนต่อคณะรัฐมนตรีนั้น ปรากฏว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้รับทราบประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา จึงได้มอบหมายให้เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายสกล หาญสุทธิวัชรินทร์) เข้าร่วมชี้แจงรายละเอียดต่อที่ประชุมของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ซึ่งได้รับการยืนยันจากเลขาธิการ

รัฐมนตรีฯ ว่า กระทรวงพาณิชย์มุ่งประสงค์ที่จะแก้ไขปัญหาลดผลกระทบจากการขยายสาขาของธุรกิจค้าปลีกค้าส่งสมัยใหม่ซึ่งภายหลังได้มีการปรับลดขนาดให้เล็กลงเป็นหลัก โดยให้ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่งสมัยใหม่ได้รับผลกระทบน้อยที่สุด ส่วนผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่งดั้งเดิมก็ให้สามารถอยู่รอดได้ โดยในส่วนนี้จะต้องมีการส่งเสริมให้ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่งดั้งเดิมปรับตัวเพื่อให้สามารถแข่งขันกับผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่งสมัยใหม่ได้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) จึงได้ปรับแก้ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสียใหม่ทั้งฉบับ โดยยังคงกลไกในการควบคุมธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งบางประการตามที่ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (กรมการค้าภายใน) ได้ชี้แจงไว้ ดังนี้

๑. แก้ไขชื่อร่างพระราชบัญญัติเล็กน้อย โดยกำหนดชื่อว่า “พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง พ.ศ.”

๒. แก้ไขบันทึกหลักการและเหตุผล ให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการให้มีร่างพระราชบัญญัตินี้และเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติที่ปรับแก้ไขใหม่

๓. เพิ่มบทจำกัดสิทธิและเสรีภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

๔. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๔.๑ บทนิยาม (ร่างมาตรา ๓)

๑) กำหนดคำว่า “ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง” หมายความว่า กิจการค้าปลีกหรือกิจการค้าส่งซึ่งสินค้าอุปโภคบริโภคที่ใช้ส่วนบุคคลหรือใช้ในครัวเรือน ในชีวิตประจำวันเป็นส่วนใหญ่ โดยความหมายดังกล่าวจะครอบคลุมถึงการขายสินค้า ในกรณีที่มิบุคคลอื่นนำมาฝากขายด้วย

๒) กำหนดนิยามคำว่า “ค้าปลีก” และ “ค้าส่ง” โดยกำหนดให้เห็นถึงลักษณะของการขายหรือจำหน่ายสินค้าโดยใช้จำนวนสินค้าและการขายให้แก่บุคคลใดเป็นตัวแยกความแตกต่างระหว่างค้าปลีกกับค้าส่ง โดย “ค้าปลีก” หมายความว่า การประกอบธุรกิจโดยการขายสินค้าในจำนวนน้อยให้แก่ผู้บริโภค ส่วน “ค้าส่ง” หมายความว่า การประกอบธุรกิจโดยการขายสินค้าในจำนวนมากให้แก่ผู้ซื้อเพื่อนำไปขายให้แก่ผู้บริโภคหรือนำไปให้บริการต่อ

นอกจากนี้ ได้เพิ่มนิยามอื่นเพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติที่ปรับแก้ไขใหม่

๔.๒ กำหนดข้อยกเว้นมิให้นำพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับโดยได้แยกเป็น ๒ กรณี (ร่างมาตรา ๔ และมาตรา ๕) ดังนี้

๑) กำหนดมิให้ใช้บังคับแก่การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น และการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งของหน่วยงานอื่นของรัฐที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา (ร่างมาตรา ๔)

๒) กำหนดมิให้ใช้บังคับแก่ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งเกี่ยวกับสินค้าบางประเภทตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๕ เช่น การค่าน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการค้า

น้ำมันเชื้อเพลิง การขายหนังสือหรือหนังสือพิมพ์ หรือธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งสินค้าอื่นที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา (ร่างมาตรา ๕)

๔.๓ องค์การทำหน้าที่ควบคุมการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

๑) คณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

๑.๑) กำหนดให้มีคณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งซึ่งประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นประธานกรรมการ และกรรมการโดยตำแหน่งจากส่วนราชการจำนวนแปดคน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คน และกรรมการผู้แทนสถาบันหรือองค์กรเอกชนจำนวนห้าคน โดยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมาจากการแต่งตั้งของคณะรัฐมนตรีและกรรมการผู้แทนสถาบันหรือองค์กรเอกชนมาจากการแต่งตั้งของคณะรัฐมนตรีที่แต่งตั้งจากผู้แทนของสถาบันหรือองค์กรเอกชน (ร่างมาตรา ๗)

ในการกำหนดองค์การทำหน้าที่ควบคุมการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา(คณะพิเศษ) เห็นว่า ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการเพียงชุดเดียว โดยไม่ต้องมีคณะกรรมการส่วนจังหวัด เพื่อให้การกำหนดมาตรฐานของหลักเกณฑ์ในการควบคุมการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการผู้แทนสถาบันหรือองค์กรเอกชนก็ไม่ต้องมาจากการสรรหา เพราะในปัจจุบันการกำหนดกระบวนการสรรหามีปัญหาและอุปสรรคเป็นจำนวนมากอันนำไปสู่กระบวนการสรรหาที่ล่าช้าทำให้คณะกรรมการไม่ครบองค์ประกอบได้

๑.๒) กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการผู้แทนสถาบันหรือองค์กรต้องไม่เป็นข้าราชการหรือผู้ดำรงตำแหน่งในการทางการเมืองหรือกรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๘)

๑.๓) กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการผู้แทนสถาบันหรือองค์กรให้มีวาระคราวละสามปีและอาจแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ (ร่างมาตรา ๙) ไม่ว่ากรรมการรายนั้นจะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งจากสถานะใดก็ตาม

๑.๔) กำหนดให้คณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งมีอำนาจหน้าที่สำคัญในการกำหนดนโยบาย มาตรการ แผนการจัดระบบการประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง ให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง ให้คำแนะนำต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดนโยบายสนับสนุน ส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายย่อย (ร่างมาตรา ๑๒)

๒) สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการกำกับดูแลธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง (ร่างมาตรา ๑๕ ถึงร่างมาตรา ๑๙)

๒.๑) กำหนดให้มีสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ในกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ เพื่อปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง และในจังหวัดอื่น ให้สำนักงานพาณิชย์จังหวัด กระทรวงพาณิชย์ ทำหน้าที่เช่นเดียวกับสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการกำกับดูแลธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง (ร่างมาตรา ๑๕)

๒.๒) กำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้มีอำนาจในการออกหนังสือเรียกให้ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้อยู่คำ แจ้งข้อเท็จจริง ทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ ให้ส่งบัญชี เอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณา มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ทำการ สถานที่ประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งในระหว่างเวลาทำการเพื่อตรวจสอบให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งมีอำนาจในการเตือนให้ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติให้ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดให้ถูกต้องได้ (ร่างมาตรา ๑๖)

๔.๔ การควบคุมการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง (ร่างมาตรา ๒๐ ถึงร่างมาตรา ๓๓)

๑) กำหนดลักษณะของธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่ต้องขอใบอนุญาตในการประกอบธุรกิจ โดยกำหนดหลักเกณฑ์ขั้นต่ำของธุรกิจไว้เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการออกกฎกระทรวงกำหนดธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่ต้องขออนุญาตในการประกอบธุรกิจ (ร่างมาตรา ๒๐) ดังนี้

(๑) ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่มีขนาดพื้นที่ของสถานประกอบธุรกิจขายสินค้าตั้งแต่หนึ่งพันตารางเมตรขึ้นไป โดยคิดพื้นที่รวมของทุกชั้นภายในอาคารและพื้นที่ภายนอกอาคารที่ใช้ประกอบกิจการขายสินค้า พื้นที่ที่ให้บุคคลอื่นเช่าและคลังสินค้าที่อยู่ในบริเวณเดียวกันหรือต่อเนื่องกับพื้นที่ที่ใช้ประกอบกิจการขายสินค้าด้วย

(๒) ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่มียอดขายได้หรือประมาณการรายได้ของทุกสาขาในปีภาษีที่ผ่านมา หรือประมาณการรายได้ของแผนธุรกิจในปีแรกรวมกันตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป หรือตามจำนวนที่กำหนดเพิ่มขึ้นตามพระราชกฤษฎีกา

(๓) ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งซึ่งได้รับอนุญาตจากผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตาม (๑) หรือ (๒) ให้ใช้สิทธิเพื่อประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งภายในระยะเวลาหรือเขตพื้นที่ที่กำหนด และต้องอยู่ภายใต้การส่งเสริมและควบคุมตามแผนดำเนินธุรกิจของบุคคลที่อนุญาตนั้น และผู้ได้รับอนุญาตต้องมีหน้าที่ต้องจ่ายค่าตอบแทนการใช้สิทธิดังกล่าว

โดยธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่ต้องขอใบอนุญาตตามร่างมาตรา ๒๐ นั้น จะต้องมีการออกกฎกระทรวงกำหนดให้เป็นธุรกิจที่ต้องขออนุญาตในการประกอบกิจการเสียก่อน

๒) กำหนดให้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดแยกประเภทธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการประกอบธุรกิจแต่ละประเภท ซึ่งต้องเป็นหลักเกณฑ์เกี่ยวกับบริเวณที่ตั้ง วันและเวลาเปิดปิดของสถานประกอบธุรกิจ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเท่าที่จำเป็นแก่ผู้บริโภค และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขอื่นเท่าที่จำเป็นแก่วัตถุประสงค์ในการปฏิบัติการตามร่างพระราชบัญญัตินี้และเพื่อให้เหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่นเท่านั้น (ร่างมาตรา ๒๑)

อย่างไรก็ดี การออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ตามร่างมาตรา ๒๑ จะต้องไม่ขัดกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ได้มีการกำหนดไว้เป็นการเฉพาะตามกฎหมายฉบับอื่น (ร่างมาตรา ๒๒)

๓) ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่ต้องขออนุญาตตามร่างมาตรา ๒๐ จะต้องขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจต่อผู้อนุญาต โดยในกรุงเทพมหานครนั้น ให้อธิบดีกรมการค้าภายในเป็นผู้อนุญาต ส่วนจังหวัดอื่นให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อนุญาต โดยการขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (ร่างมาตรา ๒๓) และเป็นการอนุญาตโดยไม่มีกำหนดระยะเวลา จึงไม่มีการกำหนดอายุใบอนุญาต และไม่กำหนดค่าธรรมเนียมในการดำเนินการขอใบอนุญาตตามความประสงค์ของกระทรวงพาณิชย์ นอกจากนี้ กำหนดให้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งให้ใช้เฉพาะประเภทที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น และหากผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่ได้รับใบอนุญาตประสงค์ที่จะขยายสาขา ก็ต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาตด้วย (ร่างมาตรา ๒๔)

๔) กำหนดให้ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่เข้ามาสู่ระบบการควบคุมแล้วจะต้องอยู่ในระบบการควบคุมตลอดไป เว้นแต่การไม่เข้าหลักเกณฑ์ในการเป็นธุรกิจที่ต้องได้รับใบอนุญาต ในการประกอบธุรกิจเกิดขึ้นเนื่องจากการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอื่น ทั้งนี้ เพื่อแก้ไข ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการที่การประกอบธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาซึ่งทำให้บางครั้ง ธุรกิจนั้นอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ตามร่างมาตรา ๒๐ แต่บางครั้งก็อยู่นอกเกณฑ์ตามมาตรา ๒๐ เช่น ธุรกิจใดอาจมีรายได้ในแต่ละปีภาษีไม่ถึงเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๐ หรืออาจมีการลดขนาดพื้นที่ลงเพื่อหลีกเลี่ยงการควบคุมธุรกิจ เป็นต้น จึงกำหนดให้ธุรกิจค้าปลีกค้าส่งดังกล่าวที่ได้รับใบอนุญาตแล้ว หากมีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ เช่น ขนาดพื้นที่ รายได้ ที่ทำให้ลักษณะของการประกอบธุรกิจไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๒๐ ก็ให้คงอยู่ภายใต้บังคับของ มาตรา ๒๐ ต่อไป (ร่างมาตรา ๒๕)

๕) กำหนดบทยกเว้นให้ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่แม้จะเข้าหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดในมาตรา ๒๐ หรือประสงค์จะตั้งสาขา หากได้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งหรือตั้งสาขาในสถานประกอบธุรกิจของผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งแล้ว ไม่ต้องขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจหรือตั้งสาขาอีก (ร่างมาตรา ๒๖)

๖) กำหนดห้ามผู้ได้รับใบอนุญาตโอนกิจการค้าปลีกหรือค้าส่งที่ได้รับอนุญาต เว้นแต่จะได้รับอนุญาตหรือเป็นการตกทอดทางมรดก และการยื่นคำขอโอนกิจการ และการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (ร่าง มาตรา ๒๗)

๗) ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตาย สิ้นสภาพนิติบุคคล ตกเป็นบุคคลล้มละลาย ได้กำหนดให้ทายาท ผู้ชำระบัญชี หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ต้องยื่นคำขอต่อผู้อนุญาตเพื่อรับโอนใบอนุญาตภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตาย สิ้นสภาพบุคคล หรือตกเป็นบุคคลล้มละลาย หรือภายในเวลาที่ผู้อนุญาตขยายให้ ตามความจำเป็น หากไม่ดำเนินการขอรับโอนภายในระยะเวลาดังกล่าวให้ใบอนุญาตสิ้นอายุ และหากประสงค์จะประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งต่อไปต้องมาขอใบอนุญาตใหม่ (ร่างมาตรา ๒๘)

๘) ใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจจะต้องแสดงไว้ในที่เปิดเผยและมองเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งนั้น (ร่างมาตรา ๒๙) หากใบอนุญาตให้ประกอบ

ธุรกิจหรือใบอนุญาตตั้งสาขาสุญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ สามารถยื่นขอรับใบแทน ใบอนุญาตได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (ร่างมาตรา ๓๐)

๙) กำหนดสิทธิอุทธรณ์ในกรณีที่ผู้อนุญาตไม่ออกใบอนุญาตให้ประกอบ ธุรกิจ ไม่อนุญาตให้ตั้งสาขา หรือไม่อนุญาตให้โอนกิจการ ผู้ขอใบอนุญาตสามารถอุทธรณ์คำสั่ง ต่อศาลปกครองได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง (ร่างมาตรา ๓๑) ซึ่งการกำหนดให้ อุทธรณ์โดยตรงต่อศาลปกครองก็เพราะโดยสภาพของการประกอบธุรกิจค้าปลีกคำสั่งต้องการ ความรวดเร็ว เพื่อประกอบการตัดสินใจในการดำเนินการลงทุนทางการค้า จึงกำหนดให้อุทธรณ์ โดยตรงต่อศาลปกครอง

๑๐) กำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องแจ้งการเลิกประกอบธุรกิจค้าปลีก หรือคำสั่ง หรือเลิกสาขาใดสาขาหนึ่งจะต้องแจ้งการเลิกดังกล่าวเป็นหนังสือต่อผู้อนุญาต ภายใน สิบห้าวันนับแต่วันที่เลิกประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือคำสั่งหรือเลิกสาขานั้น (ร่างมาตรา ๓๒)

๑๑) กำหนดบทลงโทษการประกอบธุรกิจอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงตาม ร่างมาตรา ๒๐ ใช้บังคับ โดยให้ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือคำสั่งอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวง ที่ออกตามความในมาตรา ๒๐ ใช้บังคับ ย้ายคำขอรับใบอนุญาตภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับ และในระหว่างนั้นให้สามารถประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือคำสั่งต่อไปได้ เสมือนเป็นผู้ได้รับใบอนุญาต แต่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจ ที่กำหนดขึ้นด้วย (ร่างมาตรา ๓๓)

๑๒) บทกำหนดโทษ (ร่างมาตรา ๓๔ ถึงร่างมาตรา ๔๒) ได้มีการปรับแก้ โดยกำหนดเฉพาะโทษทางอาญาเท่านั้น นอกจากนี้ ยังกำหนดความผิดบางกรณี ให้คณะกรรมการ มีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ และเมื่อได้มีการชำระค่าปรับตามที่คณะกรรมการได้เปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๔.๕ กำหนดมาตรการสนับสนุน ส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือคำสั่งรายย่อย โดยกำหนดให้คณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือคำสั่งเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อกำหนด นโยบายในเรื่องดังกล่าว ซึ่งเป็นการกำหนดกลไกให้เป็นอำนาจของคณะรัฐมนตรีในการสนับสนุนและ ส่งเสริมธุรกิจค้าปลีกหรือคำสั่งรายย่อยให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

อนึ่ง ประเด็นตามข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรีนั้น เมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้ กำหนดให้มีคณะกรรมการระดับจังหวัดกำกับดูแลธุรกิจค้าปลีกคำสั่ง (กจค.) แล้ว จึงไม่มีประเด็น ที่ต้องพิจารณาอีกแต่อย่างใด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๕๐

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง พ.ศ.

บันทึกวิเคราะห์สรุปนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำขึ้นเพื่อชี้แจงความเป็นมาและสรุปรายละเอียดของร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง พ.ศ. เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

สืบเนื่องมาจากการที่ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งดั้งเดิมที่มีขนาดเล็กได้รับความเดือดร้อนจากการขยายตัวของธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งสมัยใหม่เข้าไปในระดับอำเภอและจังหวัดอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง รวมทั้งธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งสมัยใหม่ได้ปรับขนาดของสถานประกอบการธุรกิจให้เล็กลงเพื่อให้เข้าถึงชุมชนโดยง่ายและไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายที่ควบคุมการก่อสร้างอาคารพาณิชย์กรรมขนาดใหญ่ ทำให้ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งดั้งเดิมที่มีขนาดเล็กต้องเลิกกิจการเป็นจำนวนมาก ทั้งยังส่งผลกระทบต่อระบบการค้าปลีกหรือค้าส่งแบบดั้งเดิม การประกอบอาชีพของผู้ประกอบธุรกิจในระบบดั้งเดิม วิถีชีวิตของคนในชุมชน วัฒนธรรมท้องถิ่น ดังนั้น เพื่อให้การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งทุกประเภทดำรงอยู่ได้ตามสภาพเศรษฐกิจการค้าและสภาพแวดล้อมในแต่ละท้องถิ่น จึงควรมีการจัดระเบียบการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งบางประเภท และควรมีการกำหนดมาตรการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายย่อยดั้งเดิมซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม และความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนดั้งเดิมในแต่ละท้องถิ่นให้สามารถปรับตัวเพื่ออยู่รอดและประกอบธุรกิจต่อไปได้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ ขอบเขตการใช้บังคับร่างพระราชบัญญัติ

ก. ร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่

- ๑) การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา
- ๒) การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งสินค้าดังต่อไปนี้ และสินค้าอื่นที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

- (๑) การขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา
- (๒) การค้าน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการค้าน้ำมันเชื้อเพลิง
- (๓) การขายหนังสือ หรือหนังสือพิมพ์
- (๔) การขายของที่ระลึกตามแหล่งท่องเที่ยว

(๕) การขายอัญมณีหรือเครื่องประดับ

(๖) การขายอาหารที่ปรุงสำเร็จให้ผู้ซื้อสามารถบริโภคได้ทันที

(๗) การขายสินค้าซึ่งเป็นผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของชุมชนเป็นหลัก

ข. ร่างพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแก่การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งซึ่งสินค้าอุปโภคบริโภคที่ใช้ส่วนบุคคลหรือใช้ในครัวเรือน ในชีวิตประจำวัน เป็นส่วนใหญ่ และต้องเป็นการประกอบธุรกิจที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

๑) ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่มีขนาดพื้นที่ของสถานประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตั้งแต่หนึ่งพันตารางเมตรขึ้นไป

๒) ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่มียอดขายได้หรือประมาณการรายได้ของทุกสาขาในปีภาษีที่ผ่านมา หรือประมาณการรายได้ของแผนธุรกิจในปีแรกรวมกันตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไปหรือตามจำนวนที่กำหนดเพิ่มขึ้นตามพระราชกฤษฎีกา หรือ

๓) ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งซึ่งได้รับอนุญาตจากผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตาม (๑) หรือ (๒) ให้ใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา หรือสิทธิอย่างอื่น เพื่อประกอบธุรกิจภายในระยะเวลาหรือเขตพื้นที่ที่กำหนด และการประกอบธุรกิจนั้นอยู่ภายใต้การส่งเสริมและควบคุมตามแผนดำเนินธุรกิจของบุคคลที่อนุญาตนั้น และผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งมีหน้าที่ต้องจ่ายค่าตอบแทนการใช้สิทธิดังกล่าว

๒.๒ องค์การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

ก. คณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้คณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นประธานกรรมการฯ และคณะกรรมการจากส่วนราชการจำนวนแปดคน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนสี่คน โดยมาจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในแต่ละด้านตามที่กำหนด และกรรมการผู้แทนสถาบันหรือองค์กรเอกชนจำนวนห้าคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง (ร่างมาตรา ๗) โดยมีหน้าที่กำหนดนโยบาย มาตรการและแผนการจัดระบบการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งในภาพรวม ให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้ และเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดนโยบายสนับสนุน ส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายย่อยดั้งเดิมให้มีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายธุรกิจหรือรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการตลาด เพื่อลดต้นทุนสินค้า ค่าขนส่ง ให้เกิดประสิทธิภาพและมีความเข้มแข็ง ตลอดจนการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้า เพื่อประโยชน์ในการประกอบธุรกิจ และเพื่อให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าดำเนินการตามนโยบายสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายย่อยดั้งเดิมที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติแล้ว (ร่างมาตรา ๑๒) และมีอำนาจเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๔๒) นอกจากนี้ มีอำนาจในการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย (ร่างมาตรา ๑๓)

นอกจากนั้น ได้กำหนดลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการผู้แทนสถาบันหรือองค์กรเอกชนไว้ คือ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการผู้แทนสถาบัน

หรือองค์กรเอกชนต้องไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๔) สำหรับกรรมการผู้แทนสถาบันหรือองค์กรเอกชนนั้น จะต้องพ้นจากตำแหน่งเมื่อไม่ได้เป็นผู้แทนในสถาบันหรือองค์กรเอกชนนั้นแล้วอีกด้วย (ร่างมาตรา ๑๐ (๔))

ข. สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

ให้จัดตั้งสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งให้เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งในกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ ติดตามความเคลื่อนไหว สถานการณ์และสภาพปัญหาของการประกอบธุรกิจ ค้าปลีกหรือค้าส่งเพื่อรายงานต่อคณะกรรมการ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางการแก้ไข ปัญหาและการส่งเสริมและการพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งต่อคณะกรรมการ ศึกษาเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ทิศทางและแนวโน้มของพฤติกรรมกรรมการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งและปัญหาและอุปสรรคในการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง รวมทั้งเสนอความเห็นหรือมาตรการในการกำกับดูแลธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง การส่งเสริมหรือการพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งให้มีความเข้มแข็ง และให้การประกอบธุรกิจทุกประเภทอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นธรรม รวมทั้งให้มีบทบาทในการยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน วัฒนธรรม ชุมชนและสิ่งแวดล้อม และประสานกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

สำหรับในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้สำนักงานพาณิชย์จังหวัด กระทรวงพาณิชย์ ทำหน้าที่และรับผิดชอบงานเช่นเดียวกับสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง (ร่างมาตรา ๑๕)

ค. พนักงานเจ้าหน้าที่

ได้กำหนดให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจออกหนังสือเรียกผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ แจ้งข้อเท็จจริงหรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ รวมทั้งให้ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ส่งบัญชี ทะเบียน เอกสารหรือหลักฐานเพื่อตรวจสอบหรือประกอบการพิจารณา เข้าไปในสถานที่ทำการ สถานที่ประกอบกิจการของผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งในระหว่างเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือเรียกบัญชี ทะเบียนเอกสารหรือหลักฐานอื่นจากผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง รวมทั้งออกคำสั่งเตือนเป็นหนังสือให้ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งแก้ไขหรือปฏิบัติการให้เป็นไปตามที่ได้รับอนุญาตหรือตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ภายในระยะเวลาที่กำหนด (ร่างมาตรา ๑๖)

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่นี้ ได้กำหนดให้ผู้ที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร หากมีการฝ่าฝืนคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือไม่อำนวยความสะดวกตามสมควรจะต้องมีความผิดต้องรับโทษตามกฎหมาย (ร่างมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ และร่างมาตรา ๓๖)

๒.๓ การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

ก. การกำหนดธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่ต้องได้รับอนุญาตในการประกอบธุรกิจ

รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดธุรกิจดังต่อไปนี้ให้เป็นธุรกิจที่ต้องขออนุญาตในการประกอบธุรกิจ

(๑) ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่มีขนาดพื้นที่ของสถานประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตั้งแต่หนึ่งพันตารางเมตรขึ้นไป

(๒) ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่มียอดขายได้หรือประมาณการรายได้ของทุกสาขาในปีภาษีที่ผ่านมา หรือประมาณการรายได้ของแผนธุรกิจในปีแรกรวมกันตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไปหรือตามจำนวนที่กำหนดเพิ่มขึ้นตามพระราชกฤษฎีกา

(๓) ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งซึ่งได้รับอนุญาตจากผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตาม (๑) หรือ (๒) ให้ใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา หรือสิทธิอย่างอื่น เพื่อประกอบธุรกิจภายในระยะเวลาหรือเขตพื้นที่ที่กำหนด และการประกอบธุรกิจนั้นอยู่ภายใต้การส่งเสริมและควบคุมตามแผนดำเนินธุรกิจของบุคคลที่อนุญาตนั้น และผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งมีหน้าที่ต้องจ่ายค่าตอบแทนการใช้สิทธิดังกล่าว

นอกจากนั้น รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทธุรกิจและหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งแต่ละประเภท โดยต้องเป็นการกำหนดในเรื่องที่ตั้งของสถานประกอบธุรกิจ วันและเวลาเปิดปิดสถานประกอบธุรกิจ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเท่าที่จำเป็นแก่ผู้บริโภค และหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขอื่นเท่าที่จำเป็นแก่การปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ และต้องไม่ขัดกับกฎหมายอื่นที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว

ข . การอนุญาตการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่เข้าหลักเกณฑ์ของธุรกิจที่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายนี้และมีกฎกระทรวงกำหนดให้เป็นธุรกิจที่ต้องขออนุญาตในการประกอบธุรกิจแล้ว (มาตรา ๒๐) ต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต (ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้อนุญาตคืออธิบดีกรมการค้าภายใน-ในจังหวัดอื่น ผู้อนุญาตคือผู้ว่าราชการจังหวัด) และใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งไม่มีกำหนดอายุ แต่จะสิ้นไปเมื่อเลิกประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง (ร่างมาตรา ๒๓) และไม่มีการกำหนดค่าธรรมเนียมในเรื่องต่าง ๆ

การขออนุญาตและการอนุญาตให้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งจะเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (ร่างมาตรา ๒๓) โดยใบอนุญาตจะใช้ได้เฉพาะประเภทธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น และไม่สามารถโอนกิจการตามใบอนุญาตให้แก่บุคคลอื่นได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตหรือเป็นการตกทอดทางมรดก (ร่างมาตรา ๒๗)

ในกรณีที่มีการตั้งสาขาในประเภทเดียวกันที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งแล้ว ผู้ได้รับอนุญาตต้องขออนุญาตตั้งสาขาต่อผู้อนุญาตด้วย (ร่างมาตรา ๒๔)

อย่างไรก็ดี หากเป็นการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งหรือตั้งสาขาในสถานประกอบการของผู้ที่ได้รับอนุญาตแล้ว ก็ไม่ต้องขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจหรือตั้งสาขาอีก แต่หากต่อมา มีการตั้งสถานประกอบธุรกิจนอกเหนือไปจากที่อยู่ในสถานประกอบการของผู้ที่ได้รับอนุญาตแล้ว ผู้ประกอบธุรกิจต้องขออนุญาตประกอบธุรกิจด้วย

ค. หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งแต่ละประเภท

กำหนดให้รัฐมนตรีออกกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งกำหนดแยกประเภทธุรกิจ และกำหนดบริเวณที่ตั้งของสถานประกอบธุรกิจหรือสาขาของธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่ต้องขออนุญาต วันและเวลาเปิดปิดสถานประกอบธุรกิจ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเท่าที่จำเป็นแก่ผู้บริโภค และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขอื่นเท่าที่จำเป็นแก่การปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ และต้องไม่ขัดกับกฎหมายอื่นที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว (ร่างมาตรา ๒๕ และร่างมาตรา ๒๖)

ง. การโอนกิจการที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

กำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจะโอนกิจการตามที่ได้รับใบอนุญาตให้แก่บุคคลอื่นไม่ได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตหรือเป็นการตกทอดทางมรดก โดยการขออนุญาตโอนกิจการ ยื่นคำขอโอนกิจการและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (ร่างมาตรา ๒๗)

สำหรับกรณีของการตกทอดทางมรดกได้กำหนดให้มีบทบัญญัติที่รองรับกรณีดังกล่าวไว้ด้วย แต่เนื่องจากผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งสามารถมีได้ทั้งบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล จึงได้กำหนดแยกเป็นกรณีของผู้ได้รับใบอนุญาตที่เป็นบุคคลธรรมดาตายลง ซึ่งได้กำหนดให้ทายาทต้องมารับโอนใบอนุญาตภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตายลง หรือภายในระยะเวลาที่ผู้อนุญาตได้ขยายให้ตามความจำเป็น โดยระหว่างช่วงเวลาดังกล่าวให้ถือว่าทายาทเป็นผู้ได้รับใบอนุญาต

กรณีของนิติบุคคลที่เป็นผู้ได้รับใบอนุญาต สันสภาพบุคคลได้กำหนดให้ผู้ชำระบัญชีต้องรับโอนใบอนุญาตภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่นิติบุคคลผู้ได้รับใบอนุญาตสันสภาพบุคคล หรือภายในระยะเวลาที่ผู้อนุญาตได้ขยายให้ตามความจำเป็น โดยระหว่างช่วงเวลาดังกล่าวให้ถือว่าผู้ชำระบัญชีเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตเพื่อที่จะจัดการชำระบัญชีให้เสร็จสิ้นและเมื่อชำระบัญชีเสร็จแล้ว ให้ใบอนุญาตสิ้นอายุ

กรณีผู้ได้รับใบอนุญาตล้มละลาย ได้กำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องรับโอนใบอนุญาตภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตกเป็นบุคคลล้มละลาย หรือภายในระยะเวลาที่ผู้อนุญาตได้ขยายให้ตามความจำเป็น โดยระหว่างช่วงเวลาดังกล่าวให้ถือว่าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตเพื่อที่จะจัดการทรัพย์สินให้เสร็จสิ้นและเมื่อดำเนินการเสร็จแล้ว ให้ใบอนุญาตสิ้นอายุ

นอกจากนี้ ได้กำหนดให้ค่าความในกรณีดังกล่าวมาใช้บังคับกับกรณีของผู้ได้รับใบอนุญาตที่ถูกศาลสั่งให้เป็นบุคคลไร้ความสามารถโดยให้ผู้อนุบาลเข้ามารับโอนใบอนุญาตเช่นเดียวกับการณ์ข้างต้น

สำหรับกรณีที่ไม่ได้มีการดำเนินการภายในเวลาที่กำหนดให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุ และหากจะประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งใหม่ จะต้องมาขอใบอนุญาตใหม่อีกครั้งหนึ่ง (ร่างมาตรา ๒๔)

จ. การเลิกประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งหรือการเลิกสาขา

กรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตประสงค์จะเลิกการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งหรือเลิกสาขาท้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขออนุญาตทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลิกประกอบธุรกิจหรือเลิกสาขานั้น (ร่างมาตรา ๓๒)

๒.๕ การพิจารณาอุทธรณ์ และการบังคับทางปกครอง

เนื่องจากการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตามร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการด้วยความรวดเร็วกว่าปกติ เพราะจะต้องใช้เงินลงทุนเป็นจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องลดระยะเวลาและขั้นตอนในการดำเนินการให้เหลือน้อยที่สุด จึงได้กำหนดให้ผู้ขออนุญาตที่ผู้อนุญาตมีคำสั่งที่ไม่ออกใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง หรือไม่อนุญาตให้ตั้งสาขา หรือไม่อนุญาตให้โอนกิจการ สามารถอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อศาลปกครองได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง (ร่างมาตรา ๓๑)

โดยที่ร่างพระราชบัญญัตินี้จะต้องดำเนินการโดยรวดเร็วจึงไม่กำหนดมาตรการทางปกครองในเรื่องการพักใช้ใบอนุญาต หรือการเพิกถอนใบอนุญาต รวมทั้งไม่กำหนดบทกำหนดโทษทางปกครอง แต่กำหนดโทษทางอาญาเมื่อมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติหรือในกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ โดยความผิดบางประการได้กำหนดให้เป็นความผิดที่เปรียบเทียบได้ ซึ่งเมื่อได้มีการเปรียบเทียบปรับโดยคณะกรรมการและเมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งจะรวดเร็วกว่าการใช้มาตรการทางปกครอง

๒.๖ การรองรับการประกอบธุรกิจอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงกำหนดให้เป็นธุรกิจที่ต้องขออนุญาตใช้บังคับ

กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่ต้องขออนุญาตอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงใช้บังคับยื่นขอรับใบอนุญาตภายในหกสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับและให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาตโดยไม่ชักช้า โดยในระหว่างนั้นก็ให้ประกอบธุรกิจต่อไปได้เสมือนเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตแต่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๓๓)

๒.๗ มาตรการสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายย่อย

กำหนดให้คณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อกำหนดนโยบายสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายย่อยให้มีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายธุรกิจหรือรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการตลาด เพื่อลดต้นทุนสินค้า ค่าขนส่ง ให้เกิดประสิทธิภาพและมีความเข้มแข็ง ตลอดจนการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้า เพื่อ

ประโยชน์ในการประกอบธุรกิจ ซึ่งเป็นการกำหนดกลไกให้เป็นอำนาจของคณะรัฐมนตรีในการสนับสนุนและส่งเสริมธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายย่อยให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น และให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาและส่งเสริมธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งดำเนินการตามนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนดขึ้น (ร่างมาตรา ๑๒ (๓))

๓. ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณา

ในการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ได้ศึกษาเปรียบเทียบ

ก. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลการประกอบกิจการในลักษณะอื่นเทียบเคียงกัน รวมถึงกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และประเทศญี่ปุ่น

ข. กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง เช่น กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร กฎหมายว่าด้วยการผังเมือง กฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า กฎหมายว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายว่าด้วยการค้าน้ำมันเชื้อเพลิง กฎหมายว่าด้วยยา กฎหมายว่าด้วยการขายตรงและตลาดแบบตรง เป็นต้น

ค. หลักกฎหมายปกครอง การออกคำสั่งทางปกครอง การอุทธรณ์ การพักใช้และเพิกถอนใบอนุญาต การใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

ร่างฯ ที่ สคก. ตรวจสอบพิจารณาแล้ว
เรื่องเสร็จที่ ๖๘๗/๒๕๕๐

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

เหตุผล

โดยที่ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งซึ่งเป็นภาคเศรษฐกิจที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและมีบทบาทสำคัญในการกระจายรายได้ ปัจจุบันได้มีการขยายตัวของธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งขนาดใหญ่เป็นจำนวนมาก อันส่งผลกระทบต่อธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งดั้งเดิมที่มีขนาดเล็ก สมควรมีการจัดระเบียบการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งบางประเภท เพื่อให้การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งทุกประเภทดำรงอยู่ได้ตามสภาพเศรษฐกิจการค้าและสภาพแวดล้อมในแต่ละท้องถิ่น รวมทั้งควรมีมาตรการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายย่อยดั้งเดิม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้าปลีก
หรือค้าส่ง

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ
ของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือ
ค้าส่ง พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง” หมายความว่า กิจการค้าปลีกหรือกิจการค้าส่งซึ่งสินค้า
อุปโภคบริโภคที่ใช้ส่วนบุคคลหรือใช้ในครัวเรือน ในชีวิตประจำวัน เป็นส่วนใหญ่

“ค้าปลีก” หมายความว่า การประกอบธุรกิจโดยการขายสินค้าในจำนวนน้อย
ให้แก่ผู้บริโภค

“ค้าส่ง” หมายความว่า การประกอบธุรกิจโดยการขายสินค้าในจำนวนมากให้แก่
ผู้ซื้อเพื่อนำไปขายให้แก่ผู้บริโภคหรือนำไปให้บริการต่อ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้อนุญาต” หมายความว่า อธิบดี สำหรับกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับจังหวัดอื่น

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการค้าภายใน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่น

การยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งของหน่วยงานอื่นของรัฐ นอกจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งดังต่อไปนี้

- (๑) การขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา
- (๒) การค่าน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการค่าน้ำมันเชื้อเพลิง
- (๓) การขายหนังสือ หรือหนังสือพิมพ์
- (๔) การขายของที่ระลึกตามแหล่งท่องเที่ยว
- (๕) การขายอัญมณีหรือเครื่องประดับ
- (๖) การขายอาหารที่ปรุงสำเร็จให้ผู้ซื้อสามารถบริโภคได้ทันที
- (๗) การขายสินค้าซึ่งเป็นผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของชุมชนเป็นหลัก
- (๘) การขายสินค้าอื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการจากส่วนราชการ จำนวนแปดคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงพาณิชย์

ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการ
คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสี่คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคล
ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ด้านกฎหมาย ด้านการค้าปลีกหรือค้าส่ง ด้านการ
บริหารธุรกิจ และด้านการค้าระหว่างประเทศ ด้านละหนึ่งคน

(๔) กรรมการผู้แทนสถาบันหรือองค์กรเอกชน จำนวนห้าคน ซึ่งคณะรัฐมนตรี
แต่งตั้งจากผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้แทน
สมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภค แห่งละหนึ่งคน และผู้แทนสมาคมการค้าที่มี
วัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง จำนวนสองคน

ให้อธิบดีกรมการค้าภายใน เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรม
การค้าภายในแต่งตั้งข้าราชการของกรมการค้าภายใน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ในการแต่งตั้งกรรมการตาม (๔) ให้สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย บรรดาสมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภค
หรือบรรดาสมาคมการค้าที่มีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง แล้วแต่กรณี
เสนอชื่อบุคคลที่เป็นสมาชิกของสถาบันหรือองค์กรของตนต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแต่งตั้ง
สำหรับหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอชื่อให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการผู้แทนสถาบันหรือองค์กรเอกชน
ตามมาตรา ๗ (๓) และ (๔) ต้องไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง
กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง

มาตรา ๙ กรรมการตามมาตรา ๗ (๓) และ (๔) มีวาระอยู่ในตำแหน่ง
คราวละสามปี

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรง
ตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๐ นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๙ กรรมการตามมาตรา ๗ (๓) และ (๔) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก แม้ว่าจะมีการรอการลงโทษ เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท
- (๗) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘
- (๘) พ้นจากการเป็นผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้แทนสมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภค หรือผู้แทนสมาคมการค้าที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ในกรณีที่ได้รับแต่งตั้งในฐานะนั้น

มาตรา ๑๑ เมื่อกรรมการตามมาตรา ๗ (๓) และ (๔) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิอื่น หรือผู้แทนอื่นของสถาบันหรือองค์กรเอกชนเป็นกรรมการแทน เว้นแต่วาระดำรงตำแหน่งของกรรมการจะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน และให้กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

มาตรา ๑๒ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบาย มาตรการและแผนการจัดระบบการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อผู้ประกอบการค้าปลีกหรือค้าส่ง ผู้ผลิตสินค้า เกษตรกร หรือความเป็นอยู่ของประชาชน ชุมชนและสิ่งแวดล้อม
- (๒) ให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดนโยบายสนับสนุน ส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายย่อยดั้งเดิมให้มีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายธุรกิจหรือรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการตลาด เพื่อลดต้นทุนสินค้า ค่าขนส่ง ให้เกิดประสิทธิภาพและมีความเข้มแข็ง ตลอดจนการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้า เพื่อประโยชน์ในการประกอบธุรกิจ และเพื่อให้บริการพัฒนาธุรกิจการค้าดำเนินการตามนโยบายสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายย่อยดั้งเดิมที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติแล้ว

(๔) เชิญบุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้อธิบาย คำแนะนำ หรือความเห็น

(๕) มีคำสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้อธิบายหรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ

คณะกรรมการ

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่มอบหมาย

ให้นำความในมาตรา ๘ มาใช้บังคับกับลักษณะต้องห้ามของอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ ให้นำกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการพิจารณาทางปกครอง การประชุม และการวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๒

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

มาตรา ๑๕ ให้จัดตั้งสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ในกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการ

(๒) ติดตามความเคลื่อนไหว สถานการณ์และสภาพปัญหาของการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง เพื่อยรายงานต่อคณะกรรมการ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา และการส่งเสริมและการพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งต่อคณะกรรมการ

(๓) ศึกษาเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ทิศทางและแนวโน้มของพฤติกรรมกรรมการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งและปัญหาและอุปสรรคในการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง รวมทั้งเสนอความเห็นหรือมาตรการในการกำกับดูแลธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง การส่งเสริมหรือการพัฒนาธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งให้มีความเข้มแข็ง และให้การประกอบธุรกิจ

ทุกประเภทอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นธรรม รวมทั้งให้มีบทบาทในการยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน วัฒนธรรม ชุมชนและสิ่งแวดล้อม

(๔) ประสานกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการมอบหมาย

(๖) ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้สำนักงานพาณิชย์จังหวัด กระทรวงพาณิชย์ ทำหน้าที่และรับผิดชอบงานตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๖ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ แจ้งข้อเท็จจริงหรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ รวมทั้งให้ผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง ส่งบัญชี ทะเบียน เอกสารหรือหลักฐานเพื่อตรวจสอบหรือประกอบการพิจารณา

(๒) เข้าไปในสถานที่ทำการ สถานที่ประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งในระหว่างเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือเรียกบัญชี ทะเบียนเอกสารหรือหลักฐานอื่นจากผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

(๓) ออกคำสั่งเตือนเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตแก้ไขหรือปฏิบัติการให้เป็นไปตามที่ได้รับอนุญาตหรือตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงภายในระยะเวลาที่กำหนด

มาตรา ๑๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๑๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๙ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการ อนุกรรมการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๓

การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

มาตรา ๒๐ เพื่อประโยชน์ในการจัดระบบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งและเพื่อให้ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งรายย่อยดั้งเดิมซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของระบบเศรษฐกิจในชุมชนดำรงอยู่ได้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้การประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ เป็นธุรกิจที่ต้องขออนุญาตในการประกอบธุรกิจ

(๑) ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่มีขนาดพื้นที่ของสถานประกอบธุรกิจขายสินค้าแห่งใดแห่งหนึ่ง ตั้งแต่หนึ่งพันตารางเมตรขึ้นไป

พื้นที่ของสถานประกอบธุรกิจขายสินค้า หมายความว่า พื้นที่รวมของทุกชั้นภายในอาคารและพื้นที่ภายนอกอาคารที่ใช้ประกอบกิจการขายสินค้า พื้นที่ที่ให้กับคนอื่นเช่าและคลังสินค้าที่อยู่ในบริเวณเดียวกันหรือต่อเนื่องกับพื้นที่ที่ใช้ประกอบกิจการขายสินค้า

(๒) ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่มียอดขายได้หรือประมาณการรายได้ของทุกสาขาในปีภาษีที่ผ่านมาหรือประมาณการรายได้ของแผนธุรกิจในปีรวมกันตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป หรือตามจำนวนที่กำหนดเพิ่มขึ้นตามพระราชกฤษฎีกา หรือ

(๓) ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งซึ่งผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งได้รับอนุญาตจากผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตาม (๑) หรือ (๒) ให้ใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา หรือสิทธิอย่างอื่น เพื่อประกอบธุรกิจภายในระยะเวลาหรือเขตพื้นที่ที่กำหนด และการประกอบธุรกิจนั้นอยู่ภายใต้การส่งเสริมและควบคุมตามแผนดำเนินธุรกิจของบุคคลที่อนุญาตนั้น โดยผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งมีหน้าที่ต้องจ่ายค่าตอบแทนการใช้สิทธิดังกล่าว

มาตรา ๒๑ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดแยกประเภทธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตามมาตรา ๒๐ และกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งในแต่ละประเภทแยกต่างหากจากกัน

การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับบริเวณที่ตั้งสถานประกอบธุรกิจ วันและเวลาเปิดปิดของสถานประกอบธุรกิจ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นแก่ผู้บริโภค และหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขอื่นเท่าที่จำเป็นแก่วัตถุประสงค์ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้นับถึงลักษณะของธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งแต่ละประเภท วัฒนธรรม ประเพณี และสภาพสังคมในแต่ละท้องถิ่น

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่มีกฎหมายใดกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขไว้เป็นการเฉพาะแล้ว การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามมาตรา ๒๑ ต้องไม่ขัดกับกฎหมายนั้น

มาตรา ๒๓ ผู้ใดจะประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตามมาตรา ๒๐ ต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต

การขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ ใบอนุญาตประกอบธุรกิจให้ใช้ได้กับธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตามประเภทที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น

ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งประเภทใดซึ่งประสงค์จะตั้งสาขาของธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งประเภทเดียวกัน ณ ที่ใด ต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต

การขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้จัดตั้งสาขามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๕ ผู้ใดได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งแล้ว หากต่อมา ลักษณะการประกอบธุรกิจไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๒๐ ให้การประกอบธุรกิจดังกล่าวยังคงอยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๒๐ เว้นแต่การประกอบธุรกิจที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์ดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอื่น

มาตรา ๒๖ ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งในสถานประกอบธุรกิจของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตามมาตรา ๒๓ แล้ว ไม่ต้องขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๔ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๗ ผู้ได้รับใบอนุญาตจะโอนกิจการตามที่ได้รับอนุญาตให้แก่บุคคลอื่นไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตหรือเป็นการตกทอดทางมรดก

การยื่นคำขอโอนกิจการและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๘ ในกรณีผู้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตามมาตรา ๒๓ ตาย หรือสิ้นสภาพนิติบุคคล หรือตกเป็นบุคคลล้มละลาย ให้ทายาทหรือผู้ชำระบัญชี หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นคำขอต่อผู้อนุญาต เพื่อรับโอนใบอนุญาตภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้รับใบอนุญาตตาย สิ้นสภาพนิติบุคคล หรือตกเป็นบุคคลล้มละลาย แล้วแต่กรณี หรือภายในระยะเวลาที่ผู้อนุญาตขยายเวลาให้ตามความจำเป็น ถ้ามิได้ยื่นคำขอภายในระยะเวลา

ที่กำหนดให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุ หากจะประกอบธุรกิจตามใบอนุญาตนั้นต่อไปให้ดำเนินการขอรับใบอนุญาตใหม่

ในระหว่างระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเสมือนว่าทายาท ผู้ชำระบัญชีหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ซึ่งเข้าประกอบธุรกิจตามใบอนุญาตนั้นเป็นผู้รับใบอนุญาต

เมื่อผู้ชำระบัญชีหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ดำเนินการชำระบัญชีหรือจัดการทรัพย์สินของผู้ได้รับอนุญาตจนแล้วเสร็จ ให้ใบอนุญาตนั้นเป็นอันสิ้นอายุ

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับแก่ผู้อนุญาตโดยอนุโลม

มาตรา ๒๙ ผู้รับใบอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ประกอบธุรกิจทุกแห่ง

มาตรา ๓๐ ถ้าใบอนุญาตประกอบธุรกิจหรือใบอนุญาตตั้งสาขาสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งต่อผู้อนุญาตและยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าว

/ การขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๑ คำสั่งไม่ออกใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจ ไม่อนุญาตให้ตั้งสาขา หรือไม่อนุญาตให้โอนกิจการ ผู้ขออนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลปกครองได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

มาตรา ๓๒ ผู้รับใบอนุญาตที่เลิกประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง หรือเลิกสาขาใดสาขาหนึ่ง ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้อนุญาตทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลิกประกอบธุรกิจหรือวันเลิกสาขานั้น

มาตรา ๓๓ ให้ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งที่ต้องขออนุญาตตามมาตรา ๒๐ อยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๒๐ มีผลใช้บังคับยื่นขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๓ ภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนั้นมีผลใช้บังคับ และให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาตให้โดยไม่ชักช้า ในระหว่างนั้นให้ประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งนั้นต่อไปได้ โดยมีฐานะเสมือนเป็นผู้ได้รับใบอนุญาต และต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๔
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียกของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือ ไม่ยอมให้ข้อเท็จจริง หรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานตามมาตรา ๑๖ (๑) ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕ ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม มาตรา ๑๖ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเตือนของพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม มาตรา ๑๖ (๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท

มาตรา ๓๗ ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตาม มาตรา ๑๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๘ ผู้ใดประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งตามมาตรา ๒๐ โดยไม่ได้ รับใบอนุญาตหรือตั้งสาขาโดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละสองแสนบาทตลอดเวลา ที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๓๙ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ ออกตามมาตรา ๒๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละ หนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๔๐ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๔๑ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็น นิติบุคคล ให้กรรมการ ผู้จัดการ หุ่นส่วนผู้จัดการ หรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคล ในเรื่องนั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำ

นั้นได้กระทำโดยตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมหรือตนได้จัดการตามสมควรเพื่อป้องกันมิให้
เกิดความผิดนั้นแล้ว

มาตรา ๔๒ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ความผิดตามมาตรา ๓๘
ให้คณะกรรมการมีอำนาจเปรียบเทียบได้ ในการใช้อำนาจดังกล่าวคณะกรรมการอาจมอบหมาย
ให้คณะอนุกรรมการ อธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด พาณิชย์จังหวัด หัวหน้าสำนักงานการค้าภายใน
จังหวัด หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำแทนได้

การมอบหมายตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่
คณะกรรมการกำหนด

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่
กำหนดแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี